

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Факультет суспільних наук і міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Західноукраїнський національний університет
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Національний університет «Одеська політехніка»
Український державний університет науки і технологій ННІ «Український державний
хіміко-технологічний університет»
Університет митної справи та фінансів
Інформаційний центр ЄС у місті Дніпро

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

18-19 листопада 2025 р.

м. Дніпро 2025

Редакційна колегія:

Іщенко І. В. доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Головко І.К. кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Петров П.Г. кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Актуальні проблеми сучасних міжнародних відносин. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. 18-19 листопада 2025 р., м. Дніпро. / ред. кол.: І.В. Іщенко, І.К. Головко, П.Г. Петров. Дніпро, ДНУ: Електронне видання, 2025. 325 с.

У збірнику представлено тези наукових доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасних міжнародних відносин». Досліджено актуальні проблеми сучасних міжнародних відносин, критично осмислено стан та проблеми сучасних міжнародних відносин, визначено дієві заходи і оптимальні шляхи подолання негативних явищ в сфері міжнародних відносин. Матеріал супроводжується необхідними статистичними аналітичними даними, ілюстраціями. Даний збірник доповідей має науково-практичне значення й розраховано на магістрів, аспірантів, викладачів, наукових працівників та менеджерів, які займаються дослідженням актуальних проблем міжнародних відносин.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Сергій ОКОВИТИЙ	доктор хімічних наук, професор, ректор Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, Дніпро.
Віталій КРИВОШЕЇН	доктор політичних наук, професор, в.о. декана факультету суспільних наук і міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, Дніпро.
Ігор ІЩЕНКО	доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, Дніпро.
Віталій МАКАР	доктор політичних наук, доцент, завідувач кафедри міжнародних відносин та суспільних комунікацій Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Чернівці.
Ігор ДАЦКІВ	доктор історичних наук, професор, професор кафедри міжнародних відносин та дипломатії Західноукраїнського національного університету, Тернопіль.
Олег КУЗЬ	доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри міжнародних відносин, політичних наук і практичної філософії Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, Харків.
Кан ДЕН СІК	доктор політичних наук, професор, завідувач Навчально-методичного центру корєєзнавства, професор кафедри східної культури і літератури Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.
Ірина КАКУРІНА	кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та українознавства. Український державний університет науки і технологій ННІ «Український державний хіміко-технологічний університет», Україна, Дніпро.
Ірина ЧІСТЯКОВА	кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри міжнародних відносин і права національного університету «Одеська політехніка», Одеса.

Ірина ТИХОНЕНКО кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики. Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Миколаїв.

Іван ГОЛОВКО кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, Дніпро.

Павло ПЕТРОВ кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, Дніпро.

СЕКЦІЯ 2

ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ ПОЛІТИЧНИХ ВІДНОСИН МІЖНАРОДНИХ АКТОРІВ

Кожен із цих трьох аспектів публічної дипломатії відіграє важливу роль у створенні привабливого іміджу країни, що може покращити її перспективи досягнення бажаних результатів.

Імідж держави - це узагальнене уявлення міжнародної спільноти про країну, що базується на комплексі інформаційних, політичних, економічних та культурних чинників. Саме публічна дипломатія забезпечує контрольований процес комунікації, який дозволяє державі формувати власний позитивний образ. У глобалізованому світі публічна дипломатія стала важливим інструментом створення позитивного міжнародного іміджу держави. До цього процесу залучаються не лише уряди, а й нові суб'єкти — НУО, медіа, корпорації та міжнародні організації. Завдяки інструментам м'якої сили й сучасним комунікаціям держави можуть ефективно формувати свою репутацію. Успіх визначається здатністю швидко реагувати на інформаційні виклики та підтримувати довготривалі міжнародні зв'язки.

Список використаних джерел

1. Висоцький О.Ю. (2020) *Публічна дипломатія: конспект лекцій. Частина I*. Дніпро: СПД «Охотник», 2020. 56 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Vysotskyi_Oleksandr/Publichna_dyplomatiia_konspekt_lektsii_Chastyna_I.pdf
2. Costa, V. (2014). *Shaping public diplomacy through social media networks in the 21st century*. RJHIS, 4(1), 139–154. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/268389877.pdf>
3. Golan, G. J., & Viatchaninova, E. Z. (2014). *The advertorial as a tool of mediated public diplomacy*. International Journal of Communication, 8, 1268–1281. URL: <https://ijoc.org/index.php/ijoc/article/view/2196>
4. Kunczik, M. (1990). *Images of nations and international public relations*. FES, Media and Communication Department.
5. Leonard, M. (2002). *Public diplomacy*. Foreign Policy Centre. URL: <https://scribd.com/document/232979566/Mark-Leonard-Public-Diplomacy>
6. Nye, J. (2004). *Soft power: The means to success in world politics*. Public Affairs.
7. Nye, J. S., Jr. (2019). *Soft power and public diplomacy revisited*. The Hague Journal of Diplomacy, 14(1–2), 7–20. URL: https://brill.com/view/journals/hjd/14/1-2/article-p7_2.xml

ЖЕРЕБЯТНІКОВА Ірина

кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин і політичної філософії, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ВИРІШЕННІ ГУМАНІТАРНИХ ПРОБЛЕМ

Сучасний світ у першій чверті XXI століття продовжує стикатись із різноманітним спектром викликів, які змушують глобальне співтовариство активно співпрацювати на різних рівнях та у різних сферах. Структура міжнародної

політики стрімко ускладнюється, значну роль починають відігравати недержавні актори, особливе місце серед яких посідають міжнародні неурядові організації (МНУО), які стають невід'ємною частиною глобальної політичної системи. Необхідність створення та активізації їхньої діяльності зумовлено з одного боку, ускладненням глобальних комунікацій у міжнародному співтоваристві, постійними змінами у станах співпраці чи конфлікту між учасниками міжнародних взаємодій, а з іншого – бажанням спільного об'єднання на міжнародному рівні задля встановлення співробітництва з актуальних питань міжнародного життя. Вирішення сучасних глобальних проблем вимагає залучення акторів всіх рівнів, застосування принципів багатосторонності (приєднання зацікавлених сторін до обговорення та вироблення спільних рішень) та багаторівневості (залучення неурядових акторів до обговорення та вироблення рішень глобального та регіонального значення) [1, с. 101].

На сучасному етапі недержавні актори міжнародних відносин починають «забирати» на себе частину функцій держави, насамперед у сфері безпеки, які вважались виключною її прерогативою. Наприклад, міжнародні неурядові організації здійснюють діяльність у сфері постачання гуманітарної допомоги в зоні військових конфліктів, навчання військового персоналу, охорони важливих об'єктів тощо. Індикатором визнання глобальним співтовариством за такими недержавними організаціями статусу «акторів міжнародних відносин» став вплив, який ці учасники здійснюють на глобальний політичний процес, а також визнання цього впливу іншими учасниками міжнародних взаємодій через активні взаємодії між ними [2, с. 95].

МНУО впливають на різні сфери міжнародного суспільного життя, серед яких перш за все захист прав людини, охорона навколишнього середовища, допомога в розвитку, гуманітарна допомога, забезпечення миру, розвиток освіти, науки та культури. Вони також мають вплив на такі важливі міждержавні відносини, як роззброєння та військове спостереження, беруть участь в вирішенні «неполітичних питань», таких як дозвілля, відпочинок або спортивні асоціації. Внесок міжнародних неурядових організацій у вирішенні гуманітарних проблем є вкрай вагомим через здатність реагувати на постійні гуманітарні виклики як для

всього світу, так і для України зокрема, привертати увагу до гуманітарних проблем людства та пропонувати їх конструктивні рішення [3, с. 152].

В умовах війн, збройних сутичок, епідемій чи стихійних лих, саме міжнародні неурядові гуманітарні організації є рятівним механізмом для постраждалого населення, надаючи неоціниму допомогу у вирішенні гуманітарних питань. Гуманітарні катастрофи становлять величезну загрозу, адже їх наслідки можуть призвести до найгіршого – смерті. За таких умов постраждале населення найбільше потребує допомоги, яку крім держав чи уряду надають також міжнародні неурядові організації. З початком війни в Україні населення стикнулося із суттєвими гуманітарними проблемами, а від початку повномасштабного вторгнення Росії, українці потерпають від них щоденно. Для міжнародних неурядових організацій Україна стала державою, в якій допомога населенню є надзвичайно необхідною. Від 2014 року в країні розпочали свою діяльність десятки таких організацій, серед найбільших з них є Норвезька рада у справах біженців (NRC) [1, с. 102].

Норвезька рада у справах біженців (NRC) відкрила свою присутність в Україні в листопаді 2014 року. У перші роки діяльності організація допомагала постраждалому від конфлікту населенню східної частини України, а саме Донецької та Луганської областей. З лютого 2022 року NRC розширила свою діяльність, кількість програм допомоги, фінансування та охопат областей для роботи. Допомога від організації, в першу чергу, спрямована на задоволення поточних гуманітарних потреб і сприяє соціальній реабілітації найбільш уразливих верств населення. До основних видів допомоги, яке надає Представництво Норвезької ради у справах біженців в Україні можна віднести наступне:

- 1) надання комплексного інформування, консультування та правової допомоги;
- 2) заходи, спрямовані на поліпшення гігієнічного та санітарного стану об'єктів громадської інфраструктури;
- 3) грошова та/або ваучерна допомога на харчування та першочергові потреби для внутрішньо переміщених осіб, а також населення, яке проживає вздовж лінії зіткнення [4].

Представництво Норвезької ради у справах біженців в Україні співпрацює з іншими міжнародними організаціями, волонтерськими фондами чи державними організаціями. Ця співпраця чітко спрямована на посилення допомоги людям, які постраждали внаслідок військових дій в країні. Організації можуть об'єднувати власні сили задля більш швидкого реагування та задоволення екстрених потреб населення. Також в деяких випадках співпраця з волонтерськими фондами чи державними організаціями може допомогти NRC надавати допомогу людям вздовж ліній зіткнення, де організація не має прямого доступу [4].

Норвезька рада у справах біженців є однією з небагатьох міжнародних організацій із власним персоналом, який безпосередньо працює на території України. З 2014 року організація надала гуманітарну допомогу та послуги близько 700 000 українцям. Працівники організації працювали в постраждалих від конфлікту громадах вздовж усієї лінії фронту. Після ескалації конфлікту особливо необхідно задовольнити усі надзвичайні потреби вразливих громад, охоплених жорстокою війною, саме тому Представництво Норвезької ради у справах біженців в Україні надає дуже широкий спектр допомоги постраждалому населенню [4].

Наразі діяльність Представництва сфокусована на таких напрямках, як:

- 1) розширення гуманітарної допомоги для внутрішньо переміщених осіб та інших постраждалих від конфлікту громадян всередині України;
- 2) основна підтримка для біженців у сусідніх країнах;
- 3) транскордонна допомога, постачання та послуги з Польщі та інших сусідніх країн для зміцнення, розширення та поповнення поточних операцій в Україні;
- 4) активна співпраця зі ЗМІ, щоб працювати над висвітленням гуманітарної кризи та виступати за захист людей, які постраждали від конфлікту та переміщення [4].

Отже, роль міжнародних неурядових організацій в розвитку міжнародних відносин, вирішенні гуманітарних проблем, підтримці миру і безпеки, подальшому вдосконаленні міжнародного права проявляється в різних формах і напрямках [2, с. 96]. У своїй діяльності МНУО можуть вирішувати питання, які не зачіпаються активністю урядів; збирати, обробляти і поширювати інформацію про міжнародні

проблеми, що вимагають громадської уваги; ініціювати конкретні підходи до їх рішення і спонукати уряди до укладання відповідних угод; здійснювати спостереження за діяльністю урядів в тих або інших сферах міжнародного життя і виконанням державами узятих на себе зобов'язань та мобілізувати громадську думку щодо розв'язання міжнародних проблем.

Список використаних джерел:

1. Бучин, М.А. (2020). «Третя ООН»: роль міжнародних неурядових організацій у сучасній системі міжнародних відносин. *Регіональні студії*. 23. 100-104. Режим доступу: <http://www.regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/23/20.pdf>
2. Хар, О.Ю. (2019). Класифікація міжнародних неурядових організацій: ключові функціональні особливості. *Регіональні студії*. 18. 94-99. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2019.18.15>
3. Шамсан, Р.Т. (2021). Міжнародні неурядові організації і міжнародне право. *Юридичний вісник*. 6. 152-159. Режим доступу: <http://yuv.onua.edu.ua/index.php/yuv/article/view/2277>
4. NRC in Ukraine. (2024). URL: <https://www.nrc.no/countries/europe/ukraine/>.

ОЛІЙНИК Андрій

*аспірант кафедри міжнародних відносин
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара*

ДИПЛОМАТІЯ ФРН В КРИЗОВИХ УМОВАХ СТАДІЇ УРЕГУЛЮВАННЯ В ІЗРАЇЛЬСЬКО - ПАЛЕСТИНСЬКОМУ КОНФЛІКТІ

Стадія врегулювання Ізраїльсько – Палестинського конфлікту характеризується: намаганням міжнародних посередників зблизити позиції ізраїльської і палестинської сторін та зняти найгостріші протиріччя між ними; частими зривами переговорів про мирне врегулювання. При цьому процес врегулювання супроводжувався періодичним загостренням конфлікту, різким, раптовим погіршенням конфліктних відносин між сторонами, виникненням періодичних криз у відносинах між сторонами. Ізраїльсько – палестинський переговорний процес на цій фазі відбувався повільно, сторони конфлікту вважали його врегулювання неможливим і в той же час неминучим (Тригуб, 2008, С. 95 - 101).

Дипломатичні заходи, які застосовує ФРН щодо врегулювання Ізраїльсько – Палестинського конфлікту спираються на декілька засад. До таких засад належить проведення узгодженої зовнішньої і оборонної політики в межах ЄС, і відповідно, необхідність виступу із загальної і єдиної позиції, зокрема, із близькосхідної

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Факультет суспільних наук і міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Західноукраїнський національний університет
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Національний університет «Одеська політехніка»
Український державний університет науки і технологій ННІ «Український державний хіміко-технологічний університет»
Університет митної справи та фінансів
Інформаційний центр ЄС у місті Дніпро

**Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
18-19 листопада 2025 р.
Україна, Дніпро**

Наукове видання

Редакційна колегія:

Іщенко І. В. доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Головко І.К. кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Петров П.Г. кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Актуальні проблеми сучасних міжнародних відносин. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. 18-19 листопада 2025 р., м. Дніпро. / ред. кол.: І.В. Іщенко, І.К. Головко, П.Г. Петров. Дніпро, ДНУ: Електронне видання, 2025. 325 с.

У збірнику представлено тези наукових докладів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасних міжнародних відносин». Досліджено актуальні проблеми сучасних міжнародних відносин, критично осмислено стан та проблеми сучасних міжнародних відносин, визначено дієві заходи і оптимальні шляхи подолання негативних явищ в сфері міжнародних відносин. Матеріал супроводжується необхідними статистичними аналітичними даними, ілюстраціями. Даний збірник доповідей має науково-практичне значення й розраховано на магістрів, аспірантів, викладачів, наукових працівників та менеджерів, які займаються дослідженням актуальних проблем міжнародних відносин.